

3.1.1.3 Klassieke studiën in 1A in het keuzegedeelte, Latijn in 2A in de basisoptie Latijn, Latijn in aso tweede graad in de studierichting Latijn en in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde (leerplannen D/2011/7841/001, D/2013/7841/002 en D/2006/0279/038)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in de drie graden in voldoende mate gerealiseerd, de evaluatie is voldoende valide en de materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod In de eerste graad worden de leerplandoelstellingen over taal gerealiseerd. Het *Volledigheid* grammaticaonderwijs is, vooral vanaf het tweede leerjaar, afgestemd op de *Evenwicht* invalshoek valentigrammatica van het leerplan, zowel qua terminologie als *Beheersingsniveau* syntactische opbouw. In onderling overleg met de leraren Nederlands maakt men ook afspraken voor het hanteren van dezelfde terminologie. Een aantal *Samenhang* leerinhouden grammatica wordt overgeheveld van het eerste naar het tweede leerjaar, wat de leerplandruk in het tweede leerjaar enigszins verzwaart. Nieuwe leerinhouden worden zoveel mogelijk aangebracht vanuit zinsverband en worden nadien op inductieve wijze gesystematiseerd. De inoefening en verwerking gebeuren eveneens in voldoende mate in tekstverband. De leerplandoelstellingen over de initiatie Grieks worden voldoende gerealiseerd. Voor de verwerving van het vocabularium is er zowel aandacht voor systematiek, contextgebonden betekenis van woorden als voor het voortleven in moderne talen. De verwerking verloopt evenwel nog weinig in tekstverband.

In het eerste leerjaar van de tweede graad worden de leerinhouden grammatica van de eerste graad gerepeteerd en verder in functionele context aangevuld. In het tweede leerjaar gebeurde tot het voorbije schooljaar het grammaticaonderwijs nog te veel buiten tekstverband. Vanaf dit schooljaar is er een intensievere integratie in lectuur. De aanpak van het vocabularium spoort met die in de eerste graad. Ook hier gebeuren de repetitie en de verwerking van het nieuwe vocabularium grotendeels buiten tekstverband.

In de derde graad gebeurt de repetitie van grammatica en vocabularium op zelfstandige basis, maar ook hier worden kansen gemist voor een lectuurgebonden verwerking.

In de drie graden is de leerplancomponent lectuur voldoende uitgewerkt, maar het lezen wordt nog onvoldoende benut voor de inoefening en de verwerking van grammaticale leerinhouden. De vakgroep heeft gekozen voor een lineaire leesmethode en heeft hiervoor een stappenplan uitgewerkt. Dat is evenwel nog weinig doeltreffend, vooral omdat de afbakening van woordgroepen te weinig centraal staat.

Het leesproces verloopt zeer vertaalgericht, waardoor bij heel wat leerlingen het tekstbegrip veeleer via de Nederlandse vertaling dan uit de Latijnse brontekst tot stand komt. Tijdens het lezen vullen de leraren heel wat van de probleemoplossing in. De vertalingen in de leerlingennotities volgen in een aantal gevallen te veel de Latijnse zinsstructuur.

In alle graden beantwoordt de lectuur aan de leerplandoelstellingen en -inhouden. In de eerste graad faciliteert het tekstgebonden oefenmateriaal het lezen. Vanaf het tweede leerjaar van de tweede graad worden de leerplananon en -aspecten zorgvuldig behandeld. Voor een aantal genres en auteurs is de hoeveelheid gelezen tekst enigszins beperkt. Bij de tekstbespreking is er

voldoende aandacht voor alle aspecten van het lezen, zoals grammaticale analyse, tekststructuur en –opbouw en stilistiek.

De leerplancomponent cultuur krijgt voldoende aandacht. In de eerste graad komen diverse items aan bod en deze worden geïntegreerd in de lectuur. In de tweede en derde graad worden de literaire genres en de auteurs kwaliteitsvol ingeleid en gekaderd in de sociaal-historische context. Ook de belangstelling voor actualisering en receptie van de klassieke literatuur in literatuur, beeldende kunst en muziek scoort positief.

Een aantal extramurale activiteiten ondersteunen het cultuuronderwijs. De vakgroep is alert om de leerlingen te betrekken bij theatervoorstellingen en museumbezoeken.

De specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie worden voldoende gerealiseerd. In de tweede graad verloopt de opbouw van de onderzoeksvaardigheden onder begeleiding, met aandacht voor de diverse onderzoeksfases. In de derde graad zijn er opdrachten voor een integrale verwerking van de onderzoeksfases, waarbij er bij de start van elke fase een korte klassikale ondersteuning is. De kwaliteit van de werkstukken voldoet in beide graden.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingenevaluatie is voldoende valide, vooral voor wat de repetitietoetsen en de examens betreft. De frequente, kleine toetsen peilen voornamelijk naar kennis over vocabularium en grammatica, en dit buiten functionele context. Lectuur en cultuur komen daarin te weinig aan bod. De grote toetsen en de examens bevatten wel alle leerplancomponenten en de bevraging is beter ingebed in lectuur. Toch zijn er in alle leerjaren nog een aantal toetsen met zinnen buiten lectuurverband.

Voor de examens heeft de vakgroep afspraken gemaakt voor de gewichten van de diverse leerplancomponenten, met gradueel groeiende aandacht voor lectuur en leesvaardigheid. Er is ook een taxonomie vastgelegd, met een classificering volgens kennis, toepassing en vaardigheden. Uit de examens blijkt evenwel dat deze classificering nog kan worden verfijnd.

De evaluatie van lectuur is genuanceerd en bevat, net zoals het leesproces, de diverse aspecten van het lezen. Er is aandacht voor vertaling en voor tekstbegrip. De bevraging peilt niet alleen naar reproductie van kennis, maar ook naar transfer van opgebouwde vaardigheden, onder meer voor stilistiek en receptie. In alle leerjaren zijn er, als voorbereiding voor de examens, toetsen over leesvaardigheid. Ze zijn evenwel nog te weinig frequent en beperkt ingebed in de gelezen lectuur om het leesproces van de leerlingen op te volgen.

Voor de evaluatie van de opdrachten voor de onderzoekscompetentie zijn er eveneens afspraken. De evaluatie is sterk gericht op diverse aspecten van het eindproduct en, hoewel de leraren daarop wel zicht hebben, nog weinig op het onderzoeksproces. De cijfers worden verrekend in de punten voor dagelijks werk.

De leerlingresultaten zijn uiteenlopend en variëren van zwak tot (zeer) goed. In het eerste leerjaar van de eerste graad zijn er enkele jaaronvoldoendes. Leerlingen met een globaal voldoende jaarresultaat, maar met dalende cijfers en een onvoldoende voor het derde trimester, krijgen een advies voor een

studierichting zonder Latijn. In de tweede en derde graad zijn zwakke resultaten voornamelijk te wijten aan een onvoldoende studie-inzet.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

In alle lessen zijn er goede en leerlingenvriendelijke omgangsvormen, in combinatie met een duidelijke communicatie. Preventief vormen het afsprakenblad voor het vak Latijn, de studietips, het stappenplan bij de lectuur en de leerstofoverzichten voor de examens een transparant werkkader. De leerlingen weten voldoende wat van hen wordt verlangd bij taken, opdrachten, toetsen en examens. Curatief zijn er geen gestructureerde en ingeroosterde inhaallessen, maar de leraren zijn vlot bereid tot extra uitleg en ondersteuning. Een aantal leerlingen van de tweede graad bieden, in het kader van een project leerbegeleiding op schoolniveau, ook hulp aan de leerlingen van de eerste graad. In de eerste graad evalueren de leerlingen zichzelf na het examen. De leraren bieden naar aanleiding daarvan de gelegenheid tot een individuele of klassikale foutenanalyse.

Het leerproces gebeurt in een aantal gevallen, vooral bij het lezen, zeer leraargestuurd. Daarbij zijn telkens slechts enkele leerlingen actief betrokken. Een heel aantal leerlingen wacht veeleer passief op de vertaling. Op deze manier komt het leestempo onder druk en is de hoeveelheid gelezen tekst soms beperkt. Vanaf de tweede graad wordt hieraan deels verholpen door de opdracht voor zelfstandige verwerking van tekstfragmenten. Belangrijk evenwel hierbij is de bewaking van het werktempo.

Het digitale leerplatform wordt nog slechts beperkt gebruikt voor de uitwisseling van les- en oefenmateriaal. Wel dienen leerlingen op geregelde basis via email taken en opdrachten in en leveren de leraren hierop voldoende feedback.

De jaarlijkse deelname aan de Olympiade Latijn betekent voor een aantal leerlingen een meerwaarde.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over één vaklokaal, waarin vooral de lessen van de tweede en derde graad plaatsvinden. Het lokaal is mooi aangekleed met een tijdlijn, een wandkaart en illustraties die naar de klassieke wereld verwijzen. De leermiddelen voldoen. Een kleine vakbibliotheek bevat onder meer een aantal naslagwerken, woordenboeken en leerboeken uit diverse handboekreeksen.

In alle lokalen zijn een pc en beamer aanwezig die frequent worden gebruikt. In het vaklokaal kan de beschikbaarheid over een beschrijfbaar projectiescherm de dynamiek en de participatie van de leerlingen aan het leer- en leesproces bevorderen.

De ICT-vaardigheden van de leerlingen en de leraren voldoen. De leerlingen werken geregeld aan ICT-opdrachten. De werkstukken getuigen van voldoende deskundigheid ter zake.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroepwerking verloopt zowel formeel als informeel. De vakgroep is bereid tot vernieuwing en actualisering en is voortdurend op zoek naar bijstellingen in didactische processen. De goede onderlinge contacten zorgen voor verticale continuïteit. Het intern overleg biedt afspraken over het grammatica- en lektuuronderwijs. Een grondige leerplanstudie en overleg hierover hebben tot een interne professionalisering geleid. De leraren volgen ook geregeld externe nascholingsactiviteiten, onder meer over de implementatie van nieuwe leerplannen.